LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *SWEDBANK P&C INSURANCE AS* GINČO NAGRINĖJIMO

2026-10-30 Nr. 429-464
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir *Swedbank P&C Insurance AS,* veikianti Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka[1]

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo patirtą žalą dėl atsiradusių apdrausto pastato defektų (toliau – Įvykis) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse[2] *(toliau – Taisyklės) numatytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.*

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėjas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – Draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2025 m. gegužės 20 d. iki 2026 m. gegužės 19 d. buvo apdrausti gyvenamasis pastatas ir pagalbinis pastatas, esantys adresu: (duomenys neskelbtini), namų turtas ir būsto savininko (valdytojo) civilinė atsakomybė.

2026 m. vasario 27 d. pareiškėjas draudikui pranešė apie Įvykį, nurodydamas, kad sutrūkinėjo gyvenamojo namo cokolio fasadas, pažeista palangė, pastebėta stogo deformacija ir stogo atramos pažeidimas.

2026 m. kovo 15 d. UAB „Infranet" atliko turto apžiūrą ir užfiksavo „nusėdusias" trinkeles, sutrūkinėjusį namo fasadą, atšokusias klinkerio plyteles ir „susikreivinusį" stogo dangos lakštą (toliau – turto defektai).

Vadovaudamasis surinktais duomenimis, draudikas nusprendė Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas teigia, kad draudikas netinkamai įvertino Įvykio aplinkybes, todėl priėmė nepagrįstą sprendimą. Pasak pareiškėjo, turto defektai atsirado staiga ir netikėtai dėl temperatūros svyravimų – didelio šalčio ir polaidžio, todėl Įvykis turi būti pripažintas draudžiamuoju.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad nustatyti turto defektai susiformavo palaipsniui dėl namo konstrukcijų judėjimo, atmosferos poveikio bei galimų projektavimo ar statybos darbų trūkumų, o ne dėl staigaus ir netikėto išorinio poveikio. Pasak draudiko, Įvykis atitinka Taisyklėse numatytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas. Draudiko teigimu, Taisyklėse yra aiškiai nustatytos apdraustam pareiškėjo turtui taikytinos

[1] Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

[2] Galioja nuo 2024 m. balandžio 11 d.

draudimo apsaugos ribos, todėl draudikas, tinkamai ištyręs Įvykį, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, priėmė pagrįstą sprendimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42^1 straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko priežiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ***ar draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjo patirtą žalą dėl atsiradusių apdrausto turto defektų pripažinti draudžiamuoju įvykiu.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose[3].

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį[4]. Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką[5].

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką[6]. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamojo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis)[7].

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas „visų rizikų" draudimu, t. y. nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netenkama dėl vagystės arba apiplėšimo.[8]

Taisyklėse taip pat nustatyta, kad draudimo apsauga, be kita ko, netaikoma įvykiams ir draudimo išmoka už juos nemokama, jeigu jie kilo dėl: i) ilgalaikių procesų, natūralaus

[3] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.
[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.
[5] Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktas.
[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.
[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.
[8] Taisyklių dalis „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?" skyrius „Visų rizikų draudimas".

nusidėvėjimo, gedimo, puvimo, korozijos, kalkių; ii) kondensato, drėgmės, ilgalaikių temperatūros svyravimų, šviesos poveikio, ilgalaikių atmosferos sąlygų ar cheminių medžiagų poveikio draudimo objektui ar jo dalims; iii) nekokybiškų statybos ar remonto darbų, skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidų, nekokybiškų ar netinkamų medžiagų naudojimo; iv) statinio, jo pamatų, sienų ar kitų konstrukcinių elementų nusėdimo, pakilimo, poslinkio, išsiplėtimo, medžiagų nusidėvėjimo, vibracijos.[9]

Draudikas sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia UAB „Infranet" atliktos turto apžiūros duomenimis (nuotraukomis, defektų aprašymu) ir jų vertinimu. Draudikas nurodė, kad, atliktos turto apžiūros duomenimis, pastato pažeidimai susiformavo palaipsniui dėl konstrukcijų judėjimo, atmosferos poveikio, temperatūros svyravimų bei galimų projektavimo ar statybos darbų trūkumų, o ne dėl staigaus ir netikėto išorinio poveikio.

Draudikas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjas draudikui nurodė, jog Įvykis įvyko 2026 m. vasario 27 d., tačiau kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas paaiškino, kad Įvykis įvyko 2026 m. sausio mėnesį. Pasak draudiko, ši aplinkybė patvirtina, kad pareiškėjas negali tiksliai nurodyti Įvykio laiko, tai pagrindžia, kad Įvykis nebuvo staigus ir netikėtas, o turto defektai susiformavo palaipsniui.

Nors pareiškėjas nurodė, kad Įvykis įvyko dėl šalčio ir polaidžio, t. y. temperatūros svyravimo, kurį pareiškėjas laiko staigiu ir netikėtu įvykiu, draudikas atkreipė dėmesį tai, kad neigiama oro temperatūra, įšalo ir atitirpimo ciklai bei sezoniniai temperatūros svyravimai Lietuvos klimato sąlygomis yra įprasti ir periodiškai pasikartojantys reiškiniai. Tinkamai suprojektuotos, įrengtos ir prižiūrimos pastato konstrukcijos turi būti atsparios tokiam įprastam sezoniniam poveikiui. Todėl, pasak draudiko, pats šalčio ir polaidžio faktas negali būti automatiškai prilyginamas staigiam ir netikėtam išoriniam įvykiui Taisyklių prasme.

Draudikas nurodė, kad statinio atsparumo įprastiems aplinkos veiksniams reikalavimas aiškiai nustatytas tiek Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, tiek statybos techniniuose reglamentuose. Taigi, statiniai turi būti suprojektuoti ir pastatyti taip, kad naudojant galintys veikti įprasti atmosferos veiksniai, įskaitant temperatūros ir drėgmės pokyčius bei užšalimo ir atitirpimo ciklus, nesukeltų neleistinų deformacijų ar žalos statinio konstrukcijoms. Draudiko teigimu, aplinkybė, kad po įprastų Lietuvos klimato sąlygoms būdingų temperatūros svyravimų pareiškėjas pastebėjo turto defektus, papildomai patvirtina, jog šių atsiradimas yra susijęs su konstrukciniais, projektavimo, įrengimo ar eksploataciniais trūkumais, o ne su vienu konkrečiu staigiu ir netikėtu išoriniu įvykiu.

Draudikas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo argumentu, kad konstrukcijų judėjimas ar grunto pokyčiai šiuo atveju laikytini ne žalos priežastimi, o tik pasekme. Draudiko teigimu, Taisyklėse aiškiai nurodyta, kad draudimo apsauga netaikoma žalai, kilusiai dėl statinio, jo pamatų, sienų ar kitų konstrukcinių elementų nusėdimo, pakilimo, poslinkio, išsiplėtimo ar medžiagų nusidėvėjimo. Todėl, pasak draudiko, net ir tuo atveju, jei tam tikri konstrukcijų pokyčiai išryškėjo po temperatūros svyravimų, tai nekeičia aplinkybės, kad pagal nustatytą pažeidimų pobūdį žala yra susijusi su Taisyklėse aiškiai įvardytais nedraudžiamaisiais įvykiais.

Dėmesys atkreiptinas į tai, kad teisės aktai įpareigoja draudiką tinkamai ištirti Įvykio aplinkybes, o tai yra ir įpareigojimas draudikui, kad jo darbuotojai ir pasitelkiami partneriai būtų aukštos kvalifikacijos ir turintys ekspertinių žinių skirtingose srityse. Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai bei UAB „Infranet" duomenys šiuo konkrečiu atveju yra pakankami įrodymai, kad draudikas tinkamai ištyrė Įvykio aplinkybes ir pagrįstai sprendė, jog Įvykis atitinka Taisyklėse nurodytas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas. Pareiškėjas nepateikė objektyvių įrodymų, kurie paneigtų draudiko nustatytas Įvykio aplinkybes ir išvadas dėl Įvykio priežasčių. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo įrodymais nepagrįsti teiginiai, kad draudikas netinkamai įvertino Įvykio aplinkybes, atmestini.

Įvertinus byloje esančių duomenų visumą, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai konstatavo, jog, įvertinus nustatytų turto defektų pobūdį ir paties pareiškėjo nurodytas Įvykio aplinkybes, laikytina, jog Įvykis įvyko ne staiga ir netikėtai, o buvo nulemtas pastato konstrukcijų judėjimo, sėdimo, atmosferos poveikio, temperatūrų svyravimo bei galimų konstrukcinių, projektavimo ar įrengimo trūkumų. Taigi, draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, Įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Kaip minėta, draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką, kai įvykis atitinka draudžiamojo įvykio sąlygas ir neatitinka nedraudžiamųjų įvykių sąlygų. Nustačius, kad Įvykis yra nedraudžiamasis, draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.

[9] Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?" skyrius „Visų rizikų draudimas".

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nurodyta, pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Išvada

Nustačius, jog Įvykis yra nedraudžiamasis, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.[10]

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Licencijavimo skyriaus vadovė,
pavaduojanti departamento direktorių Agnė Kazlauskienė

[10] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.